

Den 5. november 2012 blev i sag nr. 82.161:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XX
XXXX XXXXX

mod

PensionDanmark
Langelinie Allé 41
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikrede, der afgik ved døden den 11/7 2011, var omfattet af en arbejdsmarkedspensionsordning i PensionDanmark. Sagen handler om, hvorvidt selskabet med rette har udbetalt engangsbeløbet ved dødsfald til forsikredes samlever, eller om beløbet i stedet skulle være udbetalt til hans børn. Klagen er indgivet til nævnet af det ene af forsikredes to børn.

Ifølge sagens akter skal engangsbeløbet ved dødsfald udbetales til "nærmeste pårørende". Klageren gør på den baggrund gældende, at forsikredes børn har krav på at få udbetalt forsikringssummen.

Selskabet gør heroverfor gældende, at udbetaling af engangsbeløbet ved dødsfald til forsikredes samlever er i fuld overensstemmelse med de forsikringsbetingelser, som var gældende på dødsfaldstidspunktet. Ifølge disse vilkår går forsikredes samlever forud for forsikredes børn, når udbetalingen skal ske til "nærmeste pårørende", alt forudsat, at samlivet har bestået i mindst 2 år, eller forsikrede har fællesbarn med samleveren.

Af klageskemaet, der er underskrevet af klageren den 28/2 2012, fremgår bl.a.:

"1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. Supplerende redegørelse kan evt. vedlægges.

2.

82.161

Min far døde d. 11/7 - 2011, kort tid efter fik hans samlever udbetalt hans pensionsopsparring, hvilket jeg mener er en fejl, se vedlagte bilag 3, 4, 5, 6. Jeg har klaget over dette p.g.a. følgende. 1) Min fars pensionsopsparring var oprettet, inden den nye arvelov trådte i kraft, se bilag 2 fra 'min advokat'. 2) Min far og hans samlever havde lavet testamente, se bilag 1, hvor arveloven respekteres, men med hensyn til, at de **IKKE** ønsker arveret efter hinanden. 3) Min fars samlever var ikke indsat som begunstiget i PensionDanmark. Supplerende redegørelse vedlagt, bilag 7.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)

A) Jeg ønsker at min fars vilje i testamentet bliver tilgodeset punkt 1 og 4, endvidere at det respekteres at pensionen er oprettet før d. 1/1-2008. Så det er min bror og jeg, der som livsarvinger, skal have hans pensio. udbetalt. B) Jeg ønsker der bliver taget stilling til, om pensionselskaberne kan ændre på de love, der er vedtaget i Folketinget, som PensionDanmark har gjort, ved at alle pensioner følger den nye arvelov, hvis ikke deres kunder svarer på brev fra dem."

I en vedlagt supplerende redegørelse har klageren anført:

"PensionDanmark har ændret i deres forsikringsbestemmelser og har sendt brev til min far i dec. 2010, da han ikke har svaret, følger PensionDanmark den nye arvelov og udbetaler pensionen til hans samlever. Jeg må formode at min far ikke har svaret på brevet i dec. 2010, da der jo var lavet testamente, som klart sagde at hans samlever ikke skulle arve noget efter ham.

Ved at læse de medsendte bilag, håber jeg at det giver et samlet indtryk af sagen."

Heroverfor har selskabet i brev af 16/3 2012 til nævnet anført:

"Sagens forløb

[Afdøde forsikredes] pensionsordning i PKS Pension (nu PensionDanmark) blev etableret den 1. juli 1995, og han var uafbrudt medlem frem til sin død den 11. juli 2011.

Den 15. juli 2011 modtog PensionDanmark meddelelse fra Dansk Almennyttigt Boligselskab (DAB) om, at [afdøde forsikrede] var afgået ved døden den 11. juli 2011, jf. **bilag ...** Samme dag sendte PensionDanmark brev til Skifteretten i ... med orientering om udbetaling af engangsbetaling fra PensionDanmark i overensstemmelse med forsikringsaftaleloven § 102, stk. 3, jf. **bilag ...**

Den 25. juli 2011 kontaktede afdødes samlever, ..., PensionDanmark telefonisk og oplyste, at hun havde boet sammen med afdøde i 23 år. På baggrund af samleverens oplysninger kunne det umiddelbart konstateres, at hun opfyldte samlivskravet, jf. forsikringsaftalelovens § 105a, stk. 2, nr. 2, og selskabet fremsendte derfor en blanket til brug ved anmeldelse af dødsfaldet til samleveren, jf. **bilag ...**

Selskabet modtog den udfyldte og underskrevne anmeldelse retur fra afdødes samlever den 1. august 2011, jf. **bilag ...** Den bemærkes, at det af anmeldelsen fremgår, at samleveren skal vedlægge bopælsattest som dokumentation for samlivets beståen. I denne sag har PensionDanmark selv rekvireret oplysningen om samleverens bopælsforhold via CPR-registret, jf. **bilag ...**, derfor er der ingen bopælsattest.

På baggrund af dokumentationen for samlivsforholdet udbetalte PensionDanmark den 3. august 2011 engangsbeløbet ved dødsfald til afdødes samlever, ..., jf. bilag ...

Den 13. december 2011 modtog PensionDanmark en klage, kopi af udskrift fra minadvokat.dk samt kopi af afdødes testamente fra afdøde datter, [klageren], jf. bilag ... I klagen henviser [klageren] til, at der foreligger et testamente, hvoraf fremgår, at [afdøde forsikrede] og dennes samlever ikke ønsker arveret efter hinanden. Derudover henviser afdødes datter til udskriftet fra minadvokat.dk med de overordnede regler for begunstigelsen 'nærmeste pårørende'.

PensionDanmark besvarede klagen ved brev af 22. december 2011, jf. bilag ... Af besvarelsen fremgår, at udbetalingen til [afdøde forsikredes] samlever er sket med frigørende virkning den 5. august 2011. Årsagen er, at udbetalingen er sket i henhold til 'nærmeste pårørende', som var begunstigede på tidspunktet for [afdøde forsikredes] død. Desuden indeholder svaret en forklaring på, hvorfor afdødes samlever var omfattet af 'nærmeste pårørende' samt en henvisning til anlæggelse af civilt søgsmål i tilfælde af, at [klageren] måtte ønske at gøre indsigelse mod udbetalingen. Endelig indeholder besvarelsen en henvisning til selskabets brev af 7. 2010, jf. bilag ...

Den 16. januar 2012 modtog selskabet en ny klage fra [klageren], jf. bilag ... I klagen gør afdødes datter bl.a. gældende, at det er reglerne om 'nærmeste pårørende' fra før 1. januar 2008, som skal anvendes i den konkrete sag.

PensionDanmark besvarede ovennævnte klage ved brev af 23. januar 2012, jf. bilag ..., hvori PensionDanmark giver en uddybende redegørelse for, at udbetalingen til afdødes samlever i den konkrete sag er i overensstemmelse med aftalegrundlaget.

Sagens begrundelse

[Afdøde forsikrede] afgik ved døden den 11. juli 2011, og da [afdøde forsikrede] ikke havde bestemt en anden begunstigelsesbestemmelse, var begunstigede hans 'nærmeste pårørende', jf. forsikringsbetingelsernes § 20, stk. 6.

Heraf fremgår, at medlemmets 'nærmeste pårørende' i nævnte rækkefølge er:

- > forsikringstagerens ægtefælle eller registreret partner,
- > forsikringstagerens samlever, hvis samlivet har varet mindst to år, eller forsikringstageren har fællesbarn med samleveren,
- > forsikringstagerens børn, eller
- > forsikringstagerens arvinger ifølge testamente eller lov".

Der er tale om en prioritetsrækkefølge, der fungerer på den måde, at selskabet først undersøger, om afdøde efterlader sig en ægtefælle eller registreret partner. Er det ikke tilfældet, undersøger selskabet dernæst, om afdøde efterlader en samlever, osv.

Dette betyder, at hvis afdøde efterlader sig en udbetalingsberettiget samlever, vil afdødes børn ikke være berettiget til udbetaling (men de kan gøre indsigelse mod udbetalingen til andre). Ligeledes vil dispositioner, der måtte være truffet via testamente, ikke blive aktuelle.

Det bemærkes, at det konkrete testamente angår fordelingen af aktiverne i [afdøde forsikredes] dødsbo. Testamentsbestemmelser er reguleret i arveloven. Udbetalingen fra Pension-

Danmark, som ikke er arv udbetales udenom dødsboet og er derfor ikke fattet af ordlyden i testamentet, reguleres derimod af forsikringsaftalelovens regler om begunstigelse.

Ovenstående har følgende konsekvenser i forbindelse med [afdøde forsikredes] dødsfald: [Afdøde forsikrede] havde på tidspunktet for sin død ikke aktivt indsat anden begunstigede, og 'nærmeste pårørende' var derfor begunstigede på hans pensionsordning i PensionDanmark. Begunstigede og rette modtager af udbetalingen fra PensionDanmark var således efter dokumentationen hans samlever, ...

Det bemærkes, at PensionDanmark den 7. december 2010 efter afsigelsen af nedenfor anførte byretsdom, orienterede [afdøde forsikrede] om, at han ikke havde taget stilling til hvem, der skulle modtage udbetaling fra PensionDanmark i tilfælde af hans død, jf. bilag ... [afdøde forsikrede] blev i brevet derfor opfordret til at kontakte selskabet, hvis han ikke ønskede at begunstige 'nærmeste pårørende'.

[Afdøde forsikrede] reagerede ikke på ovennævnte brev, hvorfor begunstigede fortsat var 'nærmeste pårørende' ved hans død, jf. omstående redegørelse. PensionDanmark har i den forbindelse følgende kommentarer til klagers bilag ...:

Klager anfører, at hun formoder, at afdøde ikke har reageret på selskabets brev af 7. december 2010, eftersom der var udfærdiget testamente ifølge hvilket, samleveren ikke var arveberettiget. Omvendt kunne afdødes manglende henvendelse netop skyldes, at afdøde har villet sikre sin mangeårige samlever ('ægtefælle') via pensionsordningen og børnene via testamente. Begge udsagn er imidlertid formodninger.

De facto har [afdøde forsikrede] ikke kontaktet PensionDanmark efter modtagelsen af selskabets brev, hvorfor det lægges til grund, at [afdøde forsikrede] har ønsket at bevare standardbegunstigelsen i henhold til forsikringsbetingelsernes § 20, stk. 6.

Vedrørende PensionDanmarks ændring af begunstigelsen 'nærmeste pårørende' pr. 1. januar 2008 bemærkes følgende:

PensionDanmark er et arbejdsmarkedsrelateret pensions- og livsforsikringssselskab i medfør af lov om finansiel virksomhed § 307, som fuldt ud ejes af medlemmernes faglige organisationer.

Selskabets ejerkreds er derfor overenskomstparterne, og PensionDanmarks bestyrelse består af repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, som derigennem varetager deres respektive medlemmers interesser i forhold til pensionsordningen.

Bestyrelsen og dermed overenskomstparterne bestemmer indholdet af den overenskomstaftalte pensionsordning, herunder også standardbegunstigelsesbestemmelsen. Overenskomstparterne optræder i den henseende som fuldmægtige på medlemmernes vegne som ved ethvert andet vilkår i overenskomsten. PensionDanmarks forsikringsbetingelser bliver jævnligt revideret, således at disse til enhver tid er udtryk for de forsikringsvilkår, som arbejdsmarkedets parter ønsker på vegne af medlemmerne.

PensionDanmarks bestyrelse har på medlemmernes vegne pr. 1. januar 2008 ændret forsikringsbetingelserne, således at der er indsat ny begunstigelsesbestemmelse om, at udbetalingen i tilfælde af medlemmets død sker til medlemmets 'nærmeste pårørende'. Den nye bestemmelse gælder for alle medlemmer af PensionDanmark, der havde/har 'nærmeste pårø-

rende' som begunstiget. Ændringen gælder således også for de medlemmer, som indtrådte i pensionsordningen før 1. januar 2008, jf. forsikringsbetingelserne § 4.

Der er således ikke tale om, at PensionDanmark har ændret eller handlet i strid med den vedtagne lovgivning på området. Selskabet henviser i den forbindelse til dom afsagt ved Københavns Byret den 25. juni 2010, jf. bilag .... Af dommens præmisser kan bl.a. udledes, at ændringen af bestemmelsen om fortolkningen af 'nærmeste pårørende':

- havde den fornødne hjemmel i forsikringsbetingelserne
- informationen herom var på daværende tidspunkt ikke givet på en så tilstrækkelig og tydelig måde, at medlemmet var forpligtet af ændringen

I dommen bliver det således statueret, at ændringen af 'nærmeste pårørende' var gyldig, men at selskabet ikke kunne gøre den gældende overfor livsarvingerne i den konkrete sag, fordi PensionDanmark dengang ikke havde givet tilstrækkelig information om ændringen af aftalegrundlaget.

Efterfølgende har PensionDanmark informeret samtlige medlemmer om ændringen af 'nærmeste pårørende', jf. bilag ..., og den gyldige ændring kan gøres gældende i nærværende sag, da [afdøde forsikrede] før sin død i juli 2011 blev informeret om ændringen ved særskilt brev allerede i december 2010.

PensionDanmark fastholder derfor, at udbetalingen af engangsbeløbet til samleveren, ..., i forbindelse med [afdøde forsikredes] død er sket i overensstemmelse med aftalegrundlaget og reglerne i bekendtgørelse nr. 1132 af 17. november 2006 om information om livsforsikringsaftaler ('informationsbekendtgørelsen') af følgende årsager:

- ændringen af 'nærmeste pårørende' er gyldig, jf. præmisserne i dom afsagt ved Københavns Byret den 25. juni 2010
- der er givet behørig information om ændringen af 'nærmeste pårørende' til afdøde ved brev af 7. december 2010, jf. informationsbekendtgørelsen § 4
- [afdøde forsikrede] har ikke reageret på ovennævnte brev, hvorfor begunstigelsen er 'nærmeste pårørende', jf. forsikringsbetingelserne § 20, stk. 6
- 'nærmeste pårørende' er defineret i overensstemmelse med forsikringsaftaleloven § 105 a, jf. forsikringsbetingelserne § 20, stk. 6
- [afdøde forsikrede] var ved din død ugift men samlevende med ..., og de havde dokumenteret haft fælles bopæl i mere end to år."

Nævnet har fået forelagt de bilag, parterne har fremlagt, herunder kopi af det brev, som ifølge selskabet blev sendt til forsikrede den 7/12 2010. Af sidstnævnte fremgår:

"Hvem skal have pengene, når du dør?"

Vi skriver for at gøre dig opmærksom på, at du ikke har valgt, hvem der skal have udbetalt din pensionsopsparing, når du dør.

6.

82.161

Tager du ikke stilling, vil vi - i henhold til gældende betingelser - udbetale din pensionsopsparing til nærmeste pårørende. Ifølge lovgivningen er nærmeste pårørende i nævnte rækkefølge:

- Din ægtefælle
- Din samlever, hvis I har boet sammen i mindst 2 år, eller I har børn sammen
- Dine livsarvinger (børn, børnebørn mv.)
- Arvinger efter dit testamente
- Dine arvinger efter arveloven

Hvis du ikke ønsker, at din pensionsopsparing ved dødsfald skal udbetales til nærmeste pårørende i den nævnte rækkefølge, er det vigtigt, du giver os besked. Vælg, hvem der skal have pengene på www.pension.dk/efterladte.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at ringe til os."

Af forsikringsbetingelserne, der trådte i kraft den 1/6 2011, fremgår bl.a.:

"Afsnit G Betingelser for forsikringen ved dødsfald

§ 20. Forsikringen ved dødsfald

...

Stk. 6. Hvis medlemmet ikke har bestemt hvem, der skal have udbetalingen ved dødsfald, bliver det samlede beløb fra selskaber udbetalt til medlemmets 'nærmeste pårørende'.

Ved medlemmets 'nærmeste pårørende' forstås i nævnte rækkefølge:

- > forsikringstagerens ægtefælle eller registreret partner,
- > forsikringstagerens samlever, hvis samlivet har varet mindst to år, eller forsikringstageren har fællesbarn med samleveren,
- > forsikringstagerens børn, eller
- > forsikringstagerens arvinger ifølge testamente eller lov.

Jf. forsikringsaftaleloven § 105a. Er der ingen arvinger efter 'nærmeste pårørende' udbetales engangsbeløbet til kollektivet."

Nævnet udtaler:

Ændringen af forsikringsbetingelsernes begunstigelsesregler må efter det oplyste antages at være gyldigt vedtaget. Nævnet må i den forbindelse lægge til grund, at selskabet ved brev af 7/12 2010 har orienteret nu afdøde forsikrede om de gældende begunstigelsesregler, og at han på baggrund heraf ikke har fundet anledning til at kontakte selskabet.

7.

82.161

Nævnet bemærker i øvrigt, at hvis en sikret ønsker at ændre begunstigelsesbestemmelsen, skal dette ske i henhold til bestemmelserne i § 103 i forsikringsaftaleloven. En testamentarisk bestemmelse opfylder således ikke alene disse krav.

Nævnet finder på denne baggrund ikke anledning til at kritisere, at selskabet - i overensstemmelse med de nugældende forsikringsbetingelser - har udbetalt engangsbeløbet til forsikredes mangeårige samlever. Nævnet kan derfor ikke pålægge selskabet at foretage udbetaling til afdødes børn.

Det, som klageren i øvrigt har anført, findes ikke at kunne føre til et andet resultat.

Efter det således anførte

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen